

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Bárczy István

Idő

"1918"

Személy

Szerző:

Cím:

Bárczy István - Budapest
főpolgármestere

Forrás:

Alkotmány

Bp

(Hely)

1918. VII.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(O)

Bárczy István — Budapest főpolgármestere.

A mai törvényhatósági közgyűlés.

— Az Alkotmány tudósítójából. —

Budapest, apr. 10.

A főváros törvényhatósága ma délután tartott közgyűlésén főpolgármesterré választotta dr. Bárczy István polgármestert. A bizottsági tagok, Bárczy hívei nagy számmal jelentek meg a választógyűlésen, amely lelkesen ünnepelte Bárczyt új méltóságában. Az új főpolgármester hosszabb beszédben vázolta programját, amely különös súlyt kíván fektetni a kormány és a főváros harmonikus együttműködésére s a fővárosi közigazgatás ellenőrzésére. Kijelentette Bárczy, hogy továbbra is támogatni fogja az a várospolitikai irányzatot, amelyet 10 évvel ezelőtt maga elé tűzött s a községi választói jog reformja mellett most is a főváros kulturális és szociális fejlődéséért fog küzdeni. Híve a modern demokratikus haladásnak, az önkormányzati függetlenségnek, s az erre irányuló törekvések mindenkor lelkes támogatást találnak benne.

Az ülés elején az elnöklő dr. Bódy Tivadar alpolgármester bejelentette, hogy a főváros a nyugati harctéren elért eredményekért üdvözlését küldte a német császárnak, aki meglehangú távirati válaszában köszönte meg az üdvözlést. Bejelentette az elnök, hogy József főherceget legutóbbi kitüntetése alkalmából köszöntötte a főváros nevében, amelyet a főherceg melegen viszonzott. Azután rátért az elnök a közgyűlés mai egyetlen tárgyának

előterjesztésére. Előadta, hogy a belügyminiszterium értesítése szerint a király a főpolgármesteri állásra hármas kijelölést tett és az erről szóló kéziratot lezárva küldte meg a fővárosnak azzal, hogy azt a közgyűlés előtt hirdesse ki és a főpolgármesteri állást ugyanazon az ülésen töltsék be. A közgyűlés beleegyezésével felbontotta a királyi jelölést tartalmazó levelet, amely három jelöltet állított:

Dr. Bárczy István polgármestert,
Dr. Springer Ferencet,
Dr. Radoczy Jánost.

A levél felolvasása után az elnök elrendelte a szavazás megkezdését és a megalakított szavazatszedő küldöttség elnökévé Szabó János bizottsági tagot delegálta. A közgyűlést a szavazás bevezetőig felfüggesztették. A szavazást Vázsonyi Vilmos igazságügyminiszter nyitotta meg, aki közvetlenül a minisztertanácsból jött el, hogy leszavazzon Bárczyra.

A szavazás befejeztével az elnök kihirdette az eredményt, amelynek alapján dr. Bárczy Istvánt a főváros megválasztott főpolgármesterének jelentette ki. A főpolgármestert küldöttség vezette be a terembe és az eskü letétele után Bódy Tivadar elnöklő alpolgármester igen meleg hangon üdvözölte az új főpolgármestert, aki mély meghatottsággal köszönte meg az üdvözlést.

Bárczy programbeszéde.

A tetszéssel fogadott beszédre Bárczy István főpolgármester a következő beszéddel válaszolt:

Amikor Ófelségének, a magyar királynak a belügyminiszter által ellenjegyzett legfelsőbb kijelölése alapján a székesfőváros törvényhatóságának közgyűlése főpolgármesterré választott, amikor hivatalos eskümet letéve a főpolgármesteri széket ezennel elfoglalom, első tisztem az, hogy köszönetet

mondjak az ország végrehajtó hatalma e három tényezőjének az irányomban megnyilvánult bizalomért. Köszönetemet, szívvel hálámra nem csak elröppenő szavakkal, hanem tettekkel is ki akarom fejezni, amennyiben főpolgármesteri állásomat úgy kívánom betölteni, hogy mindenkor méltó legyek a Király Ófelségének, a kormánynak és a tisztelt közgyűlésnek velem szemben oly megtisztelő módon kifejezett bizalmára.

Az 1872. évi XXXVI. törvények szerint a főváros élén álló főpolgármester a végrehajtó hatalom képviselője, aki mint ilyen ellenőrzi a fővárosi önkormányzatot és örököl a törvényhatóság által közvetített állami közigazgatás érdekeit felett. Azonkívül a főpolgármester elnöke a közgyűlésnek, a közigazgatási bizottságnak, a bíráló és kijelölő választmánynak. Imént letett eskümhöz híven, mindeme törvényes feladatkörömet s ebből

folyó kötelességeimet a tölem telhető legnagyobb buzgósággal és lelkiismeretességgel fogom ellátni. Különösen fogok törekedni arra, hogy a kormány, a különböző állami hivatalok és a székesfőváros törvényhatósága között a kívánatos megértést, a harmonikus együttműködést biztosítsam, a székesfőváros érdekeit a kormánynál minél eredményesebben támogatassam, érvényesülsem.

Körszóni fogom a megértő együttműködést a tanácsal, a székesfőváros főtisztviselőivel és egész érdemes tisztikarával. Ebbeli igyekezetem sikere iránt nem lehet kétségem. Hiszen, mint a tanács elnöke és a főváros első tisztviselője, a legközvetlenebb közösségben élünk együtt és mint vérbeli tisztviselő mindig, meleg együttérzéssel, benső kartársi szeretettel viseltettem tisztviselőtársaim iránt. Természetesen emellett a székesfőváros közönsége érdekében szigorúan fogom ellenőrizni a főváros közigazgatásának működését. Minden mulasztás vagy visszaélés megfelelő megtorlást szigorúan fogom

szorgalmazni. A polgármester és a tanács törvényes hatáskörét kötelességszerű gondossággal fogom tiszteletben tartani, de másfelől főpolgármesteri hatáskörömet is legteljesebben fogom betölteni.

Ebből áll röviden az én főpolgármesteri szűkebb programom. A székesfőváros jövő községi politikájának megállapítása ezentúl már nem az én feladatom lesz. De törvényes hatáskörömben készséggel fogom támogatni azt a várospolitikai irányzatot, amelyet polgármesterré történt megválasztásom idején magam elé tűztem és amelyet eddigi működésemben követtem. Amikor a székesfőváros törvényhatósága 1906 június 19-én polgármesterré választott, akkor elmondott székfoglaló beszédemben az önkormányzati függetlenség, az erős magyar nemzeti kultúra és a modern demokratikus haladás tetteire kész emberének vallottam magamat. Nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy az is voltam s az is maradok ezentúl is.

Méltóztassanak megengedni, hogy visszaemlékezéséppen polgármesteri székfoglaló beszédem két passzusát szószerint felolvassam: «Mindenekelőtt a főváros önkormányzati jogkörét kell határozottan körülírni és biztosítani. A községi választói jogot kell reformálni s a főváros egész állandó lakosságára kiterjeszteni. Igazi önkormányzatról addig nem is beszélhetünk, amíg a nyolcszáz ezer lakosú főváros képviselőit egynéhány száz ember által meghatalmazások alapján leszavaztatott huszhuszonezer választó választja s amíg minden közgyűlési határozatot és intézkedést a kormányhoz lehet megfeleltetni. A mesterkéltséget alátonómia helyébe meg kell alkotni a főváros egész polgárságának erejére épített független városi önkormányzatot. Így remélhetjük, hogy a törvényhatóság képviselői a politikai pártoktól függetlenül egymással küzdő városi pártprogramok alapján fog kialakulni s elegendő, tudatos, olyan községi politikát fog alkotni, ami a fővárosi nép legszélesebb rétegeinek és ez alapon az egész polgárságnak érdekeit méltóan képviseli és érvényesíti.

«Ami a kulturális kérdéseket illeti, erre nézve kijelentem, hogy onnan, ahol eddig működtem, a polgármesteri székbe is magammal hoztam azt az erős hitet, amit az én lelkemből kiirtani többé nem lehet, hogy a főváros, sőt az egész nemzet jövő boldogsága, fennállása elsősorban attól függ, hogy miképpen tudja a nép legszélesebb rétegeit a magyar nemzeti művelődés eszközeivel megmunkálni, azokat erős szociális érzésekre és intenzív, jól szervezett gazdasági tevékenységre nevelni. Amikor a népjogok demokratikus kiterjesztése útján nemsokára az ország és a főváros sorsának intézése csakugyan a nép kezébe jut, vajjon nem mindennél nagyobb érdeke-e a magyar társadalomnak, a fővárosnak, hogy minél hamarabb elérhesse a nép a

műveltségnek azt a fokát, amelyen a közösségi célokat kellőképpen megítélhetik s a közügyek viteleire helyes befolyást gyakorolhat. Hiszem, hogy a t. közgyűlés támogatásával a fővárosnak a népkultúra érdekében hozott áldozatait a jövőben még inkább fogjuk gyümölcsöztetni. Ilyen messze terjedő, kitartó, erős kulturális munka a legbiztosabb alapja és eszköze annak, hogy megteremtjük a nagy, hatalmas boldognépű Budapestet s a gazdaságilag és politikailag független Magyarországot.»

Amit tizenkét évvel ezelőtt mondtam, azt vallom ma is s arról tesz tanúságot az a polgármesteri tevékenység, amelynek ma végére jutottam. A jövő teendőiről tárgyi programot adni már nem az én dolgom, mert a mai nappal megszüntem a főváros közigazgatásának vezére lenni. Nem röstellem bevallani, hogy ez a körülmény némileg megzavarja azt az örömet, amit mai megtisztelő megválasztásom okoz. Tizenkét évvel ezelőtt választott meg az akkori közgyűlés a székesfőváros polgármesterévé, aminél szebb köztisztviselői állás nincs is. Legalább én úgy hittem, hogy nincs. Fiatalon tisztelték meg polgártársaim ezzel a nagy bizalommal és én akkor telve ambícióval, alkotási vágygal, lelkesedéssel elindultam azon az úton, amely egészen eddig vezetett. Munkálkodásom eredményét elbírálni hivatva nem vagyok. Azt tudom, hogy nagyot, jót, szépet, okosat akartam minden erőmmel, tudásommal, egész lelkemmel. Azt is tudom, hogy nem minden úgy sikerült, ahogy szerettem volna és nem mindent sikerült elvégeznem, amit szerettem volna megvalósítani.

Azt azonban nem lehet elvitatni, hogy sikerült a városi igazgatás lassan dőcögő szekerét nekifordítani, az önkormányzati életbe új vért önteni, munkára ösztönző új impulzusokat adni s az önk segítségével komoly, demokratikus és szociális városi politikát kezdeni. Kevés időnk volt rá, mert hiszen az előkészítésre s a főváros háztartásának rendezéséhez szükséges első egy-két évet, valamint a szerb háború idején beállott gazdasági visszaesést s az azt követő világháború idejét leszámítva, alig négy-öt évünk volt a teljes gőzzel való munkálkodásra. Ezt tőlünk telhetőleg kihasználtuk. Hogy milyen eredménnyel, azt majd utódaink állapítják meg. Én csak annyit mondhatok, hogy életemnek ezt a legszebb tizenkét évét lelkesedéssel, lázas igyekezettel és rajongó szeretettel adtam oda e szép feladatnak.

Polgármesteri állásomat, hatalmamot igyekeztem a város javára gyümölcsöztetni. Magamnak nem kerestem soha semmit, sem kitüntetést, sem címet, sem egyébét. Az én harcomat becsületesen megharcoltam, a polgármesteri állás tekintélyét és tisztességét hiven megőriztem és most tisztán adom vissza

Önöknek azt a megbízást, melyet tizenkét évvel ezelőtt kaptam. Megköszönöm szépen mindazt a jókívánságot, jóindulatot, bizalmat és támogatást, melynek köszönhetem közéleti pályafutásomnak legküzdömbesebb, de legszebb korszakait. Közhitvatali működésem harmincadik évében életem új korszakának kapuja elé lépek. Nem tudom, mi vár reám azontúl. Nem tudom, ezentúl több lesz-e vagy kevesebb. Az nem is fontos. Csak azt tudom, hogy sok küzdés, fáradtság után elértem annak a hegynek a tetejére, amelynek neve: alkotó munka. Most azután nagyot lélegzek, s elindulok, hogy tovább dolgozzak, tovább küzdjek új állásomban a régi eszményekért: Budapest nagyságáért, a polgárság jövő érvényesüléséért és boldogulásáért.

Tisztelt Közgyűlés! Nehéz megpróbáltatásokban volt részünk és még súlyosabbak várnak reánk. Bármennyire is bizom a főváros erkölcsi és gazdasági erejében, mégis a törvényhozás és a kormány nagyfokú jóindulatára és támogatására lesz szükségünk, hogy a város jövő boldogulását biztosítsuk. Nem hízogás az, ha azt mondom, hogy olyan férfiak foglalnak helyet a kormányban, akiknek személye és eddigi működése kétségtelenné teszi előttünk a kormány őszinte jóindulatát és segítő támogatását. Én bizom a kormány megértő várospolitikájában és bizom az eljövendő demokráciában, mely fel fogja szabadítani a városokat és azok élén Budapestet a szervezeti és pénzügyi függőség béklyóitól s meg fogja nyitni a városi fejlődés régóta várt új és szebb korszakát. Akkor Budapest nemcsak csillogó, gyönyörű világváros lesz, hanem olyan főváros, mely népe minden részének minél teljesebben meg fogja adni az emberhez méltó élet feltételét.

Ha ehhez a nagy munkához szükség lesz az én tapasztalataimra, tudásomra, segítő közreműködésekre, az én szülővárosom sokat, ócsárolt népe iránt érzett hűségemre és szeretetemre, azt ime ünnepélyesen felajánlom, rendelkezzenek velem. Mégegyszer köszönöm megválasztásomat.

A beszédet a közgyűlés zajos éljenzéssel és tapsal fogadta.

A közgyűlés az elnöklő főpolgármester indítványára elhatározta, hogy a polgármesteri állásra a pályázatot kiírják és a polgármesterválasztást április 24-én ejtik meg. Április 30-án választják meg az alpolgármestert és esetleg a polgármesteri címmel és jelleggel felruházott tanácsost. Május 8-án választják meg a kerületi előljárót és egy tanácsnokot, esetleg tanácsos-főjegyzőt, és a rákövetkező közgyűlésen az üresedésben lévő tanácsjegyzői állásokat töltik be.